

SARAJEVSKI OTVORENI CENTAR

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Trg Bosne i Hercegovine 3
Tel: 0337/206-655
Fax: 033/206-655

Sarajevo Open Centre
Sarajevski otvoreni centar
Čekaluša 16
BiH - 71000 Sarajevo

Email office@soc.ba
Tel/fax +387 33 551-001

Saša Gavrić
Izvršni direktor
Executive Director
Email: sasa@soc.ba

[dopis sadrži ukupno 3 stranica]

27.05.2015.

Predmet: Dostavljanje statističkih podataka o slučajevima gender diskriminacije i diskriminacije LGBT populacije, u vezi sa vašim dopisom 01-37-1-3542-2/14 od 11.05.2015, dostavlja se
Dopis br: I-125/15

Poštovani_a,

Sarajevski otvoreni centar je nezavisna, nestranačka, neprofitna organizacija koja javno promovise ljudska prava LGBT osoba i žena i zagovara unapređivanje zakonodavstva i bolje politike u Bosni i Hercegovini na državnom, evropskom i međunarodnom nivou. U okviru svojih aktivnosti, a u skladu sa Strateškim planom za period 2014-2018, te ranijim strateškim dokumentima, Sarajevski otvoreni centar od kraja 2012. godine vrši dokumentaciju, monitoring i izvještavanje o svim kršenjima ljudskih prava lezbejki, gej, biseksualnih i transrodnih osoba (LGBT) u BiH (diskriminacija, zločin i govor mržnje, te kršenja drugih prava), koji predstavljaju čvrst i jasan osnov za zagovaranje izmjena legislative i politika. Sarajevski otvoreni centar radi na unapređenju stanja prava žena u BiH, prvenstveno unapređenjem učešća žena u javnom i političkom životu, te monitoringom i izvještavanjem o stanju ljudskih prava žena u BiH. Međutim, ne dokumentujemo konkretne slučajeve kršenja ljudskih prava žena, te vam nismo u mogućnosti dostaviti te podatke.

Od 1. oktobra 2012. godine, do 31. decembra 2014. godine, dokumentovali smo ukupno 30 slučajeva diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta.¹ Od toga:

- **1 slučaj u 2012. godini** (kršenje prava na okupljanje, diskriminacija na osnovu seksualne orijentacije, nije prijavljen nadležnim organima)
- **10 slučajeva u 2013. godini** (**3 slučaja diskriminacije** prilikom iznajmljivanja stana, nisu prijavljeni nadležnim organima; **2 slučaja diskriminacije** na osnovu seksualne orijentacije u pružanju usluga, nisu prijavljeni nadležnim organima; **2 slučaja diskriminacije** dobrovoljnih davatelja_ki krvi na osnovu seksualne orijentacije, podnijete žalbe Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj diskriminacije** na osnovu rodnog identiteta prilikom izdavanja ličnih dokumenata, podnesena žalba Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije u obrazovnoj ustanovi, prijavljeno Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH;

¹ Podaci o dokumentovanim slučajevima diskriminacije su dostupni i u godišnjim izvještajima Sarajevskog otvorenog centra za 2013, i 2014. godinu na sljedećim linkovima, respektivno: <http://soc.ba/rozi-izvjestaj-godisnji-izvjestaj-o-stanju-ljudskih-prava-lgbt-osoba-u-bih-u-2013/> i <http://soc.ba/rozi-izvjestaj-godisnji-izvjestaj-o-stanju-ljudskih-prava-lgbt-osoba-u-bosni-i-hercegovini-u-2014-godini/>.

1 slučaj diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije na radnom mjestu, nije prijavljen nadležnim organima)

- **9 slučajeva u 2014. godini (2 slučaja pozivanja na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije u obrazovnim institucijama, oba su prijavljena i nadležnoj obrazovnoj instituciji i nadležnim ministarstvima i Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije i invaliditeta u obrazovnoj instituciji, slučaj nije prijavljen nadležnim organima; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije na javnom sportskom događaju, prijavljeno Nogometnom savezu BiH; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** u medijima, prijavljeno Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i Vijeću za štampu BiH; **1 slučaj diskriminacije** dobrovoljnih darivatelja krvi na osnovu seksualne orijentacije, prijavljeno Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj kontinuiranog pozivanja na diskriminaciju** LGBT osoba na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta u online mediju, prijavljeno Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** LGBT osoba na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta na TV mediju, slučaj je prijavljen Regulatornoj agenciji za komunikacije; **1 slučaj diskriminacije** na osnovu seksualne orijentacije prilikom izdavanja upravnog rješenja, slučaj nije prijavljen nadležnim organima).

Tokom 2015. godine, od 1. januara do 21. maja, Sarajevski otvoreni centar je dokumentovao ukupno **6 slučajeva diskriminacije** na osnovu seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta.² Od tih 6 slučajeva: **1 slučaj diskriminacije** na osnovu seksualne orijentacije prilikom prelaska granice, prijavljen je Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **2 slučaja diskriminacije** na osnovu seksualne orijentacije u pružanju usluga u privatnom sektoru, nije prijavljen nadležnim organima; **1 slučaj diskriminacije** dobrovoljnih darivatelja ki krvi na osnovu seksualne orijentacije, slučaj je prijavljen Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; **1 slučaj diskriminacije i pozivanje na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije u pružanju usluga u privatnom sektoru, slučaj je prijavljen policiji Republike Srpske; **1 slučaj pozivanja na diskriminaciju** na osnovu seksualne orijentacije na javnom sportskom događaju, slučaj je prijavljen Nogometnom savezu BiH).

Statistički podaci koje smo vam iznijeli upućuju tek na dio stvarnih slučajeva diskriminacije LGBT osoba u BiH na osnovu seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta. Rezultati istraživanja problema i potreba LGBT zajednice u Bosni i Hercegovini³, koje je Sarajevski otvoreni centar proveo 2013. godine na uzorku od 545 LGBT osoba širom BiH, starosti od 15-54 godina, pokazao je da je više od trećine - **36% ovih osoba doživjelo diskriminaciju**, a diskriminacija se najčešće dešavala **na fakultetu, radnom mjestu, i u ugostiteljskim objektima. Od 36% onih koji su doživjeli diskriminaciju, 94% nije diskriminaciju prijavilo ni nadležnim institucijama, ni nevladinim organizacijama.** Ovo je rezultat nepovjerenja prema državnim institucijama, te straha od otkrivanja seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta, što bi moglo dovesti do dalje diskriminacije i/ili nasilja.

Nadalje, istraživanje javnog mnijenja o stavovima prema homoseksualnosti i transrodnosti, koje je sprovedla agencija Prism Research 2013. godine⁴, pokazuje da čak **97,3% građana BiH nije upoznato sa tim kojim je zakonom regulisana zabrana različitog postupanja sa LGBT osobama, 56% građana BiH vjeruje da homoseksualnost treba liječiti, a 49% građana ki smatra da LGBT osobe ne treba tretirati jednako kao ostale osobe.**

² Ovi podaci će biti objavljeni u godišnjem izvještaju o stanju ljudskih prava LGBT osoba u BiH za 2015. godinu.

³ Rezultati ovog istraživanja su objavljeni u publikaciji *Brojevi koji ravnopravnost znače. Analiza rezultata istraživanja potreba LGBT osoba u Bosni i Hercegovini*, a pdf verzija je dostupna na linku <http://soc.ba/brojevi-koji-ravnopravnost-znace/>.

⁴ Rezultati ispitivanja stavova javnog mnijenja o homoseksualnosti i transrodnosti su objavljeni u publikaciji *"Ko smo mi da sudimo?" Ispitivanje javnog mnijenja o stavovima prema homoseksualnosti i transrodnosti u Bosni i Hercegovini*, dostupno na linku <http://soc.ba/ko-smo-mi-da-sudimo/>.

Bosna i Hercegovina je od 1991. godine kada je Krivičnim zakonom tadašnje Republike BiH dekriminalizovana homoseksualnost i donošenjem Zakona o zabrani diskriminacije 2009. godine kojim je zabranjena diskriminacija na osnovu, između ostalog, i seksualne orijentacije i rodnog identiteta, započela rad na ispravljanju historijske nepravde koja je LGBT osobama nanošena i omogućavanja njihove jednakosti s drugim bh. građanima i građankama. Iako je propisano da se ova zabrana diskriminacije odnosi na javni, ali i privatni sektor, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravlja, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga, bh. institucije još uvijek nisu pokazale interes da na LGBT osobe prošire obim i omoguće direktna pristup određenim ljudskim pravima koja uživaju heteroseksualne cisrodne osobe, posebno kada je riječ o pravu na brak i porodični život, priznavanju rodnog i spolnog identiteta osobe. Ovakav stav institucija stvara uslove za razvijanje strukturalne diskriminacije, koja se ogleda u ograničavanju pristupa pravima, pravdi (kroz pravosudni sistem), medicinskim uslugama, ličnim dokumentima, zaposlenju, obrazovanju bez diskriminatornih udžbenika i diskriminacije u izvođenju nastave. Sve navedeno rezultira marginalizacijom LGBT osoba i u velikoj mjeri sužava i gotovo onemogućuje vođenje dostojanstvenog ljudskog života za lezbejke, gej, biseksualne i transrodne osobe,

Srdačan pozdrav,

Saša Gavrić

Izvršni direktor / Sarajevski otvoreni centar

HP LaserJet M1536dnf MFP

Potvrda faksa

Sarajevski Otvoreni Centa
0038733551002
27-Svi-2015 13:00

Job	Datum	Vrijeme	Vrsta	Identifikacija	Trajanje	Str	Rezultat
330	27/ 5/2015	12:59:20	Poštalj	9206655	1:23	3	U redu

**SARAJEVSKI
OTVORENI
CENTAR**

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Trg Bosne i Hercegovine 3
Tel: 0337/206-655
Fax: 033/206-655

[dopis sadrži ukupno 3 stranica]

Sarajevo Open Centre
Sarajevski otvoreni centar
Čekaluša 16
BiH - 71000 Sarajevo

Email: office@soc.ba
Tel/fax: +387 33 551-001

Saša Gavrić
Izvršni direktor
Executive Director
Email: sasa@soc.ba

27.05.2015.

Predmet: Dostavljanje statističkih podataka o slučajevima gender diskriminacije i diskriminacije LGBT populacije, u vezi sa vašim dopisom 01-37-1-3542-2/14 od 11.05.2015, dostavlja se
Dopis br: I-125/15

Poštovani a,

Sarajevski otvoreni centar je nezavisna, nestranačka, neprofitna organizacija koja javno promovise ljudska prava LGBT osoba i žena i zagovara unapređivanje zakonodavstva i bolje politike u Bosni i Hercegovini na državnom, evropskom i međunarodnom nivou. U okviru svojih aktivnosti, a u skladu sa Strateškim planom za period 2014-2018, te ranijim strateškim dokumentima, Sarajevski otvoreni centar od kraja 2012. godine vrši dokumentaciju, monitoring i izvještavanje o svim kršenjima ljudskih prava lezbejki, gej, biseksualnih i transrodnih osoba (LGBT) u BiH (diskriminacija, zločin i govor mržnje, te kršenja drugih prava), koji predstavljaju čvrst i jasan osnov za zagovaranje izmjena legislativne i politike. Sarajevski otvoreni centar radi na unapređenju stanja prava žena u BiH, prvenstveno unapređenjem učešća žena u javnom i političkom životu, te monitoringom i izvještavanjem o stanju ljudskih prava žena u BiH. Međutim, ne dokumentujemo konkretne slučajeve kršenja ljudskih prava žena, te vam nismo u mogućnosti dostaviti te podatke.

Od 1. oktobra 2012. godine, do 31. decembra 2014. godine, dokumentovali smo ukupno 30 slučajeva diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta.¹ Od toga:

- **1 slučaj u 2012. godini** (kršenje prava na okupljanje, diskriminacija na osnovu seksualne orijentacije, nije prijavljen nadležnim organima)
- **10 slučajeva u 2013. godini** (3 slučaja diskriminacije prilikom iznajmljivanja stana, nisu prijavljeni nadležnim organima; 2 slučaja diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije u pružanju usluga, nisu prijavljeni nadležnim organima; 2 slučaja diskriminacije dobrovoljnih davatelja krvi na osnovu seksualne orijentacije, podnijete žalbe Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; 1 slučaj diskriminacije na osnovu rodnog identiteta prilikom izdavanja ličnih dokumenata, podnesena žalba Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH; 1 slučaj pozivanja na diskriminaciju na osnovu seksualne orijentacije u obrazovnoj ustanovi, prijavljeno Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH;

¹ Podaci o dokumentovanim slučajevima diskriminacije su dostupni i u godišnjim izvještajima Sarajevskog otvorenog centra za 2013. i 2014. godinu na slijedećim linkovima, respektivno: <http://soc.ba/rozi-izvjestaj-godisnji-izvjestaj-o-stanju-ljudskih-prava-lgbt-osoba-u-bih-u-2013/> i <http://soc.ba/rozi-izvjestaj-godisnji-izvjestaj-o-stanju-ljudskih-prava-lgbt-osoba-u-bosni-i-hercegovini-u-2014-godini/>.